

HANDLEIDING

SCHOLENCOMPETITIE ZAALVOETBAL PRIMAIR ONDERWIJS

VOOR GROEP 7 EN 8 VAN HET BASISONDERWIJS

P. 5

VOORWOORD

01

P. 7

UITLEG COMPETITIE

- 1.1 Opzet competitie
- 1.2 Doelgroep
- 1.3 Doelstellingen
- 1.4 School en Voetbal

02

P. 11

ROLVERDELING

- 2.1 Vereniging
- 2.2 School
- 2.3 Gemeente
- 2.4 Combinatiefunctionaris/buurtsportcoach
- 2.5 Coaches/jeugdzaalvoetballeiders
- 2.6 KNVB
- 2.6 Coaches/jeugdzaalvoetballeiders
- 2.7 Overige partners (sponsors)
- 2.8 Schoolsportvereniging

03

P. 16

VOORBEREIDING

- 3.1 Stuurgroep
- 3.2 Doelstellingen
- 3.3 Plan van aanpak
- 3.4 Draagvlak
- 3.5 Communicatie
- 3.6 Wow-factoren
- 3.7 Wegnemen drempels
- 3.8 Sportiviteit & Respect
- 3.9 Ouderbetrokkenheid

04

P. 25

UITVOERING

- 4.1 Opleiding coaches/jeugdzaalvoetballeiders
- 4.2 Locatie
- 4.3 Trainingen
- 4.4 Materialen
- 4.5 Programma competitie
- 4.6 Kick-off en finale
- 4.7 Wisselwerking school/vereniging

05

P. 28

CONTINUERING

- 5.1 Evaluatie
- 5.2 Tijdige planning
- 5.3 Doorstroming binnen het onderwijs
- 5.4 Doorstroming binnen de vereniging

06

P. 32

OVERIGE INFORMATIE

- 6.1 Subsidie via Sportimpuls
- 6.2 Contactgegevens KNVB

P. 34

DOCUMENTEN OP DE USB-STICK

P. 6

INLEIDING

DEZE TEKST IS VANUIT PRAKTISCH OOGPUNT GESCHREVEN IN DE MANNELIJKE VORM. OVERAL WAAR DE TERM 'SPELERS' STAAT VERMELD, DOELEN WE EVENEENS OP SPEELSTERS. DIT GELDT TEVENS VOOR ANDERE GEBRUIKTE MANNELIJKE VORMEN.

VOORWOORD

ALS BONDSOACH VAN HET NEDERLANDS ZAALVOETBALTEAM MAG IK WERKEN MET DE BESTE ZAALVOETBALLERS VAN ONS LAND. STUK VOOR STUK LIEFHEBBERS, DIE GENIETEN VAN ONZE MOOIE SPORT. DE LIEFDE VOOR HET ZAALVOETBAL HEBBEN DE MEESTE INTERNATIONALS MEEGEKREGEN IN HUN JEUGD. VIA DE VERENIGING, VIA DE WIJK OF VIA SCHOOL.

Veel kinderen maken voor het eerst kennis met zaalvoetbal op school, tijdens de gymles. Voor veel jongens en meisjes smaakt dat naar meer. Daarom vind ik de Scholencampetitie zaalvoetbal Primair Onderwijs zo'n goed initiatief. Deze naschoolse competitie zorgt ervoor dat meer kinderen in beweging komen en plezier beleven aan sporten.

Daarnaast is het een mooie manier voor jongens en meisjes om (nader) kennis te maken met zaalvoetbal. En uiteraard met jouw vereniging, als je deze de competitie omarmt. Raken de deelnemende kinderen enthousiast? Dan kan dit leiden tot een blijvend lidmaatschap bij de vereniging. Hoe meer jeugd, hoe rooskleuriger de toekomst van jouw vereniging én van het zaalvoetbal in Nederland.

Op de langere termijn zal het Nederlands zaalvoetbalteam hier ook van profiteren. Misschien komt een van de deelnemers aan de scholencampetitie straks wel als international in actie tijdens het WK Zaalvoetbal in 2024. Want dat is waar we heen willen: terug naar de internationale zaalvoetbaltop. Zelf heb ik als zaalvoetbalinternational in 1989 de WK-finale tegen Brazilië mogen spelen, nog altijd het hoogtepunt uit mijn carrière. Zulke magische momenten gun ik ook de toekomstige generatie. Maar of je Oranje haalt of het vierde team van de plaatselijke zaalvoetbalvereniging, plezier staat voorop.

Hopelijk wil ook jouw vereniging de schouders zetten onder deze scholencampetitie. Zo kun je de kinderen in jouw wijk meer plezier bezorgen in samen sporten en bewegen!

Marcel Loosveld

BONDSOACH NEDERLANDS ZAALVOETBALTEAM

“WIJ ZIJN EEN AMBITIEUZE ZAALVOETBALVERENIGING. VOOR ONS IS HET GROOTSTE DOEL OM DOOR MIDDEL VAN HET CREËREN VAN EEN JEUGDAANBOD – ZOALS DE SCHOLENCOMPETITIE – DE VERENIGING TE KUNNEN BEHOUDEN. ZOALS JOHAN CRUIJFF OOIET HEEFT GEZEGD: DE JEUGD HEEFT DE TOEKOMST. JE MOET JEUGD HEBBEN.”

- ZAALVOETBALVERENIGING FC GOLDENSTARS -

INLEIDING

ZAALVOETBAL IS EEN SNELLE EN DYNAMISCHE SPORT. ALS SPELER HEB JE VAAK DE BAL EN DOOR DE KLEINE RUIMTE MOET JE SNEL DENKEN EN HANDELEN. DEZE KENMERKEN MAKEN ZAALVOETBAL POPULAIR ONDER SCHOOLGAANDE JEUGD. ALS ZAALVOETBALVERENIGING KUN JE HIEROP INSPELEN. BIJVOORBEELD DOOR HET ORGANISEREN VAN EEN NASCHOOLSE COMPETITIE VOOR LEERLINGEN VAN GROEP 7 EN 8.

CONTINUE GROEI

DE KNVB HEEFT VOOR HET ZAALVOETBAL EEN AMBITIEUS BELEID UITGESTIPPELD, DAT IS VERWOORD IN HET MASTERPLAN 'ZAALVOETBAL OP DE KAART'. ZO STREEFT DE VOETBALBOND NAAR CONTINUE LEDENGROEI. EEN ANDER STREVEN IS DAT HET NATIONALE TEAM STRUCTUREEL DEELNEEMT AAN MONDIALE EINDTOERNOOIEN EN HIERIN EEN ROL VAN BETEKENIS SPEELT. HET UITEINDELIJK DOEL: EEN PLAATS IN DE TOP 10 VAN DE FIFA. EEN BELANGRIJKE VOORWAARDE HIERVOOR IS DAT HET NIVEAU VAN HET NEDERLANDSE ZAALVOETBAL STRUCTUREEL VERBETERT. HIER KAN DE SCHOLENCOMPETITIE, AAN DE ONDERKANT VAN DE ZAALVOETBALPIRAMIDE, AAN BIJDRAGEN. DEZE COMPETITIE KAN ZORGEN VOOR MEER ZAALVOETBALLERS, ONDER WIE MISSCHIEF WEL DE TOPPERS VAN DE TOEKOMST.

"Is dat niet ingewikkeld en enorm veel werk?", zul je wellicht denken. Nee, want jouw vereniging hoeft het niet alleen te doen. De KNVB helpt jullie graag op weg! Bovendien kun je de samenwerking zoeken met onder meer de gemeente, combinatiefunctionaris en/of buurtsportcoach en omliggende basisscholen. Samen kunnen jullie zorgen voor een structureel zaalvoetbalaanbod.

GOED SPORTAANBOD

De samenwerking tussen vereniging en scholen past in het Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs. Door een sterkere verbinding te maken tussen sport en onderwijs wil de overheid een goed sport- en beweegaanbod voor de jeugd realiseren. Het uiteindelijke doel: zorgen dat steeds meer kinderen de beweegnorm halen en een leven lang sporten. Dit zijn ook de belangrijkste doelen van het overheidsprogramma Sport en Bewegen in de Buurt. De scholencompetitie kan hieraan bijdragen. Dit betekent dat jouw vereniging aanspraak kan maken op subsidie vanuit de Sportimpuls (zie voor meer informatie paragraaf 6.1). Een interessante kans!

INSPIRATIE

Zoals gezegd helpt de KNVB jouw vereniging graag op weg. Daar draagt dit handboek aan bij. We geven een aantal belangrijke handvatten, aandachtspunten en ideeën mee. Op de bijgeleverde USB-stick staan tal van handige (voorbeeld) documenten. Je vindt op deze stick tevens een plan van aanpak, waar jouw vereniging haar eigen invulling aan kan geven. Iedere situatie vraagt immers een andere aanpak. Laat je inspireren en wie weet staan binnenkort de kinderen wel te dringen om mee te doen aan de scholencompetitie. Zo kun je als vereniging een belangrijke rol spelen in de wijk.

UITLEG COMPETITIE

DE BASISSCHOLENCOMPETITIE ZAALVOETBAL IS EEN NASCHOOLSE ACTIVITEIT, BEDOELD VOOR KINDEREN UIT GROEP 7 EN 8. ONDER DE NAAM VAN DE SCHOOL EN VERENIGING SPELEN ZIJ WEKELIJKS ZAALVOETBALWEDSTRIJDEN TEGEN ANDERE SCHOLEN UIT DE WIJK.

1.1 OPZET COMPETITIE

De competitie bestaat tijdens een schooljaar uit twee korte cycli van wedstrijden. De eerste cyclus loopt in de ideale situatie van de herfstvakantie tot en met februari. De tweede cyclus loopt van maart tot en met april. Na de eerste serie worden de teams op basis van speelsterkte opnieuw ingedeeld. Zo komen teams in poules te spelen waarin ze ploegen ontmoeten die even sterk zijn. Dit draagt niet alleen bij aan de ontwikkeling van de deelnemende kinderen, maar ook aan het spelplezier.

De scholencompetitie sluit aan op de wensen van kinderen en – ook niet onbelangrijk – hun ouders. Het is een aantrekkelijke en laagdrempelige competitie. Deze vindt namelijk plaats in de eigen wijk, waar de kinderen wonen, leven, spelen en naar school gaan. Bovendien zijn de kosten om deel te nemen relatief laag. Wat ouders ook over de streep kan trekken om hun kind op te geven is dat het een naschools aanbod betreft, in samenwerking met de school.

Als kinderen deelnemen aan de scholencompetitie, worden zij automatisch lid van de vereniging. Dit betekent dat zij ook gescout kunnen worden door de KNVB voor vertegenwoordigende teams. Enthousiaste en/of talentvolle jongens en meisjes kunnen bovendien doorstromen naar een uitgebreider verenigingslidmaatschap. Hierbij kunnen zij ook deelnemen aan de reguliere KNVB-jeugdcompetitie en toernooien.

1.2 DOELGROEP

De competitie richt zich op jongens en meisjes uit groep 7 en 8 van het basisonderwijs (10-12 jaar). De belangrijkste doelgroep zijn de kinderen die niet regelmatig sporten en bewegen en die (nog) geen lid zijn van een sportvereniging. Voor sommige van deze kinderen zijn de reguliere gymlessen de enige vorm van bewegingsactiviteit.

Daarnaast is de competitie ook zeer geschikt voor jongens en meisjes die al lid zijn bij een sportvereniging, misschien wel

GEZONDERE LEEFSTIJL, MEER PLEZIER OP SCHOOL

SINDS 2009 KUNNEN KINDEREN VAN GROEP 7 EN 8 UIT DE AMSTERDAMSE WIJK ZEEBURG MEEDOEN AAN DE BASISSCHOLENCOMPETITIE ZAALVOETBAL. DEZE ORGANISEERT ZAALVOETBALVERENIGING FC GOLDENSTARS IN SAMENWERKING MET STADSDEEL OOST EN DE KNVB. IN 2011 HEBBEN DE CHRISTELIJKE HOGESCHOOL WINDESHEIM EN VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM ONDERZOEK GEDAAN NAAR DE EFFECTEN BIJ DE DEELNEMERS. HIERUIT KOMT NAAR VOREN DAT DE COMPETITIE EEN DUURZAME BIJDRAGE LEVERT AAN HET SPORT- EN BEWEEGEDRAG. DEELNEMENDE JONGENS WORDEN SNELLER LID VAN EEN VERENIGING EN BIJ MEISJES LEIDT HET TOT EEN VERHOOGING VAN DE FYSIEKE ACTIVITEIT. VERDER BLIJKT EEN DEEL VAN DE KINDEREN GEZONDER TE ZIJN GAAN LEVEN. HET IS NIET MET ZEKERHEID TE ZEGGEN DAT DE COMPETITIE HIER (VOLLEDIG) VOOR VERANTWOORDELIJK IS, MAAR DE LEEFSTIJL VAN DE DEELNEMERS KAN WEL DEGELIJK POSITIEF BEÏNVLOED WORDEN. MEER DAN DE HELFT VAN DE LEERLINGEN GEEFT AAN DAT ZIJ SCHOOL LEUKER VINDEN DOORDAT ZIJ MEEDOEN AAN DE SCHOLENCOMPETITIE. DEELNAME LIJKT TEVENS BIJ TE DRAGEN AAN 'SOCIALE VERRIJKING'; ALLE DEELNEMERS STELLEN DAT HUN SOCIALE NETWERK – HET AANTAL VRIENDEN DAT ZE HEBBEN – IS TOEGENOMEN GEDURENDE HET SCHOOLJAAR.

bij een (zaal)voetbalvereniging. Deze zogenaamde 'sportveelvraters' vinden het leuk om mee te doen aan extra sportactiviteiten, zoals de scholencompetitie.

1.3 DOELSTELLINGEN

De voornaamste doelstelling is het verbeteren van het sport- en beweeggedrag van de deelnemende kinderen. De KNVB wil meer jongens en meisjes de kans geven om kennis te maken met zaalvoetbal en hen zo motiveren om vaker te sporten. Het streven is dat deelname aan deze competitie leidt tot een langdurig verenigingslidmaatschap. Op naar een leven lang sporten!

De competitie is een wekelijkse ontmoeting tussen spelers, coaches, scheidsrechters en andere betrokkenen. Op deze wijze kan er beïnvloeding plaatsvinden. Zo kunnen – naast duurzaam bewegen – ook andere doelstellingen bereikt worden. De competitie draagt onder meer bij aan het vergroten van de leefbaarheid, cohesie en veiligheid in de wijk. De deelnemers worden immers begeleid door coaches uit de wijk. Bovendien komen ouders, broertjes en zusjes regelmatig als supporter naar de sporthal, waarbij zij andere wijkgenoten ontmoeten. De competitie kan tevens helpen in de strijd tegen overgewicht. Ook kunnen kinderen hun talenten tonen, plezier beleven en met hun medeleerlingen spelen. Dit kan zorgen voor een andere beleving van school.

Als vereniging kun je zelf bepalen welke doelstellingen bij jou centraal staan bij het organiseren van de scholencompetitie (zie paragraaf 3.2).

1.4 SCHOOL EN VOETBAL

De basisscholencompetitie is niet het enige KNVB-aanbod, waarbij de (zaal)voetbalvereniging en het onderwijs samen optrekken. Zo heeft de KNVB tevens het programma School en Voetbal. Het doel van dit programma is dat kinderen in het onderwijs kennismaken met (zaal)voetbal, om uiteindelijk lid te worden bij een vereniging. Hiervoor wordt een structurele samenwerking tot stand gebracht tussen een (zaal)voetbalvereniging en één of meer scholen.

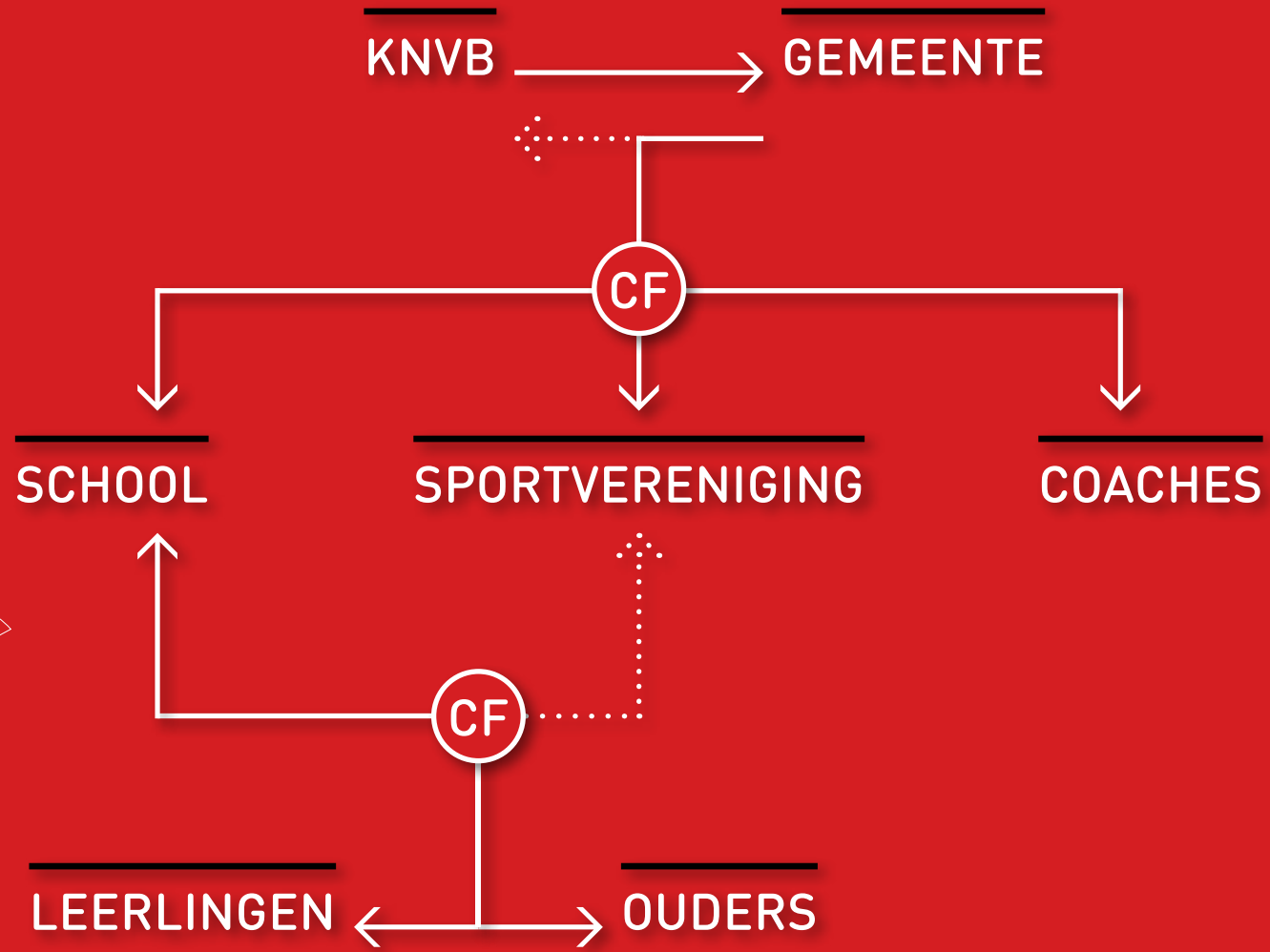
Een traject School en Voetbal bestaat uit drie fases:

1. Kennismaking binnen school. Hierbij geven trainers van de vereniging of de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach voetbaltraining tijdens de gymles.
2. Kinderen nemen deel aan naschoolse voetbalactiviteiten. Deze vinden direct na schooltijd plaats in de omgeving van de school, bijvoorbeeld in de gymzaal/sporthal.
3. Enthousiaste kinderen nemen deel aan activiteiten bij de vereniging. Bijvoorbeeld een reeks trainingen, een toernooi of competitiewedstrijden. Mogelijk kunnen zij aansluitend lid worden bij een vereniging.

School en Voetbal kan een interessant extra aanbod zijn voor de vereniging. De KNVB kan je hier meer over vertellen. Neem contact op met een KNVB-medewerker in jouw district (zie paragraaf 6.2) of vraag de lesmap 'Wij krijgen voetballes' voor het basisonderwijs aan. Deze map bevat een handig stappenplan en kant-en-klare voetballessen.

RESPECT VOOR ANDERE ACHTERGRONDEN

WAT VINDEN DEELNEMENDE SCHOLEN VAN DE ZAALVOETBALCOMPETITIE? DE VRIJE UNIVERSITEIT EN WINDESHEIM HEBBEN DIT ONDERZOEKT IN DE AMSTERDAMSE WIJK ZEEBURG. DE ONDERVRAAGDE BASISSCHOLEN GEVEN AAN DAT DE COMPETITIE KINDEREN BEREIKT DIE IN HUN OGEN ANDERS NIET STRUCTUREEL AAN SPORT Zouden DOEN. MET KINDEREN VAN ANDERE SCHOLEN SPELEN WORDT OOK ALS WAARDEVOL BESCHOUWD. DE LEERKRACHTEN VINDEN HET MET NAME POSITIEF DAT KINDEREN IN CONTACT KOMEN MET JONGENS EN MEISJES VAN VERSCHILLENDE LEEFTIJDEN EN ACHTERGRONDEN, DIE ZE LEREN RESPECTEREN. MEER INFORMATIE VIND JE OP BIJGAANDE USB-STICK (ZIE HET RAPPORT 'ZAALVOETBAL IN DE WIJK').

CF COMBINATIEFUNCTIONARIS

ROLVERDELING

WIL JE DE ORGANISATIE VAN DE SCHOLENCOMPETITIE SOEPEL LATEN VERLOPEN? DAN IS EEN GOEDE SAMENWERKING TUSSEN ALLE BETROKKEN PARTIJEN CRUCIAAL. HET IS VAN BELANG OM VOORAF EEN DUIDELIJKE ROLVERDELING TE MAKEN.

In dit hoofdstuk geven we een voorbeeld, dat je als discussiestuk kunt gebruiken voor de eigen lokale invulling. Bespreek met alle betrokken partijen wie welke rol(len) op zich neemt. Leg dit vooraf duidelijk vast, met bijbehorende taakomschrijving en verantwoordelijkheden (zie ook paragraaf 3.1).

2.1 VERENIGING

De vereniging speelt een belangrijke rol in de duurzame verbinding tussen sport en onderwijs. Samen met de KNVB is de vereniging aanjager van de competitie. Een belangrijke verantwoordelijkheid van de zaalvoetbalvereniging is het ondersteunen van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach en de coaches. Zowel in de voorbereiding als op de wedstrijddagen zelf. Daarnaast worden alle verenigingstaken uitgevoerd, zoals het invoeren van de deelnemers als verenigingslid en het innen van contributiegelden.

De vereniging richt een eigen werkgroep op voor de competitie en houdt een plan van aanpak bij. Hierin worden de problemen omtrent de competitie genoteerd en hoe deze zijn aangepakt. Ook stelt de vereniging – in samenspraak met de andere partijen – protocollen op voor de deelnemers, coaches en scheidsrechters (zie de voorbeeldprotocollen op de USB-stick). Zo is voor alle betrokkenen duidelijk wat er van hen verwacht wordt.

De vereniging kan – in overleg met de andere partijen – ook enkele andere taken op zich nemen. Denk aan het vervullen van de rol van zaalcoördinator, het verbinden van mogelijke vrijwilligers aan de competitie, het inzetten van spelers op sommige momenten en het informeren van ouders.

2.2 SCHOOL

Basisscholen zijn verplicht naschoolse activiteiten aan te bieden aan hun leerlingen. Deze competitie kan een mooie invulling zijn van dit naschoolse aanbod. Ook is de competitie zeer geschikt als dagarrangement binnen de brede school.

EEN GEZONDE SCHOOL

HET STIMULEREN VAN BEWEGEN DOOR MIDDEL VAN DE SCHOLENCOMPETITIE PAST BINNEN HET CONCEPT VAN DE GEZONDE SCHOOL. EEN GEZONDE SCHOOL ZET ZICH STRUCTUREEL IN OM DE GEZONDHEID VAN HAAR LEERLINGEN EN MEDEWERKERS TE BEVORDEREN. EEN GEZONDE SCHOOL LEIDT TOT MOOIE RESULTATEN. ZO HEBBEN GEZONDE LEERLINGEN MEER KANS OP GOEDE SCHOOLPRESTATIES. DEZE PRESTATIES DRAGEN OP LANGERE TERMIJN BIJ AAN EEN GOEDE GEZONDHEID EN MAATSCHAPPELIJK SUCCES. DAARNAAST BEVORDERT EEN GEZONDE WERKOMGEVING DE TEVREDENHEID VAN HET SCHOOLPERSONEEL. ONDERZOEK HEEFT AANGETOOND DAT DE EFFECTEN VAN EEN GEZONDE SCHOOL GROTER ZIJN ALS EEN SCHOOL ACTIVITEITEN NIET EENMALIG UITVOERT, MAAR STRUCTUREEL. DAT GELDT ONDER MEER VOOR HET ORGANISEREN VAN EEN SCHOLENCOMPETITIE VOOR HET ZAALVOETBAL.

Het stimuleren van bewegen door middel van de competitie past eveneens binnen het concept 'de Gezonde School'.

De school ondersteunt de competitie waar nodig, vooral door het werven van teams en het informeren van ouders en kinderen. Dergelijke zaken vallen onder verantwoordelijkheid van de school, die kan besluiten deze taken op te nemen in de fte's en in het schoolplan.

Ook stelt de school de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach in de gelegenheid om bijvoorbeeld voorlichting te geven over de competitie en kennismakingslessen zaalvoetbal te organiseren.

Indien mogelijk begeleidt de school de kinderen na schooltijd naar de sporthal. Verder stimuleert de school de ouders van deelnemers om betrokkenheid te tonen bij de competitie.

2.3 GEMEENTE

In het regeringsbeleid staat de samenwerking tussen gemeente, sport en onderwijs genoemd als speerpunt. Hierbij vervult de gemeente een belangrijke rol, onder meer op het gebied van sportparticipatie, de brede school, cohesie in de wijk en de bestrijding van overgewicht. De scholencompetitie kan een middel zijn om (gemeentelijke) doelstellingen op bovenstaande gebieden te bereiken.

Een taak van de gemeente binnen de organisatie van de competitie is het samenbrengen van de partijen. Daarnaast faciliteert de gemeente de competitie, onder meer op het gebied van accommodatie. Ook speelt de gemeente een rol bij het aanstellen van een combinatiefunctionaris of buurtsportcoach. De gemeente zet verder haar kanalen in voor een lokale promotie van de competitie.

Overigens wordt in veel gevallen de uitvoering van de gemeentelijke taken neergelegd bij organisaties als sportservice, sportsupport of het plaatselijke sportbedrijf.

2.4 COMBINATIEFUNCTIONARIS/BUURTSPOORTCOACH

De combinatiefunctionaris of buurtsportcoach vervult de rol van spin in het web. Hij is herkenbaar en makkelijk toegankelijk en heeft contact met alle betrokken partijen. Hij

is het smeermiddel tussen de verenigingen, gemeente en onderwijs.

De combinatiefunctionaris/buurtsportcoach brengt persoonlijke bezoeken aan de scholen om directie, leerkrachten en kinderen te informeren over/enthousiasmeren voor de competitie. Ook kan hij kennismakingslessen verzorgen tijdens schooltijd (zie paragraaf 1.4). Gedurende het hele traject onderhoudt hij contact met de contactpersoon van de scholen, meestal de vakleerkracht LO. Ook voorziet hij de scholen van promotiemateriaal, zoals posters en flyers.

De combinatiefunctionaris/buurtsportcoach speelt tevens een rol bij het aantrekken van bewoners uit de wijk als coach (jeugdzaalvoetballeider). Hij ondersteunt de coaches en is op wedstrijddagen actief als competitieleider.

Is er in de gemeente geen combinatiefunctionaris/buurtsportcoach actief? Of is dit wel het geval, maar behoort de scholencompetitie niet tot zijn takenpakket? Dan is het van belang dat de betrokken partijen in overleg iemand anders aanwijzen die deze rol van 'spin in het web' en contactpersoon vervult. Dit is immers een onmisbare pion.

2.5 COACHES/JEUGDZAALVOETBALLEIDERS

De rol van coach kan worden vervuld door mensen van de vereniging, leerkrachten of ouders. Ook kunnen de coaches stagiairs uit het MBO zijn, bij voorkeur uit de wijk waar de kinderen wonen, naar school gaan en voetballen. Naast jongeren uit de wijk kunnen ook andere buurtbewoners coach worden. Denk bijvoorbeeld aan werklozen of ouderen (opa's/oma's) uit de wijk.

De coaches, die door de KNVB worden opgeleid tot jeugdzaalvoetballeider, laten de deelnemers op een leuke manier structureel bewegen. Zij leren de kinderen beter voetballen, volgens het KNVB-principe 'leren voetballen door te voetballen'.

De coaches vervullen een voorbeeldfunctie en begeleiden de kinderen. Enerzijds als coach van 'eigen' teams tijdens het spel, anderzijds als leiding van alle kinderen in de sporthal. Verder fungeren zij – indien nodig – als scheidsrechter

DE KRACHT VAN DE COMBINATIEFUNCTIONARIS

OM DE SCHOLEN TE BEREIKEN IS DE COMBINATIEFUNCTIONARIS BIJ ALLE SCHOLEN PERSOONLIJK LANGS GEWEEST MET PROMOTIEMATERIAAL, ZOALS FLYERS EN POSTERS. IN DE KLASSEN HEEFT HIJ VERTELD WAT DE COMPETITIE INHOUDT EN HET ANIMO GEPEILD ONDER DE KINDEREN. HIERNA HEEFT DE KNVB EEN VOORLICHTINGSBIJeenKOMST GEORGANISEERD VOOR ALLE GEÏNTERESSEERDE SCHOLEN, DIE DE MOGELIJKHEID HADDEN OM VRAGEN TE STELLEN. DOORDAT DE COMBINATIEFUNCTIONARIS TIJDENS HET EERSTE CONTACT DE MEESTE VRAGEN AL GEÏNVENTARISEERD HAD, KON DE KNVB HIER GOED OP INSPELEN. VERVOLGENS HEEFT DE COMBINATIEFUNCTIONARIS OP DE SCHOLEN KENNISMAKINGSLESSEN (ZAALVOETBALCLINICS) GEGEVEN, OM DE KINDEREN ENTHOUSIAST TE MAKEN. TIJDENS DE BENADERING VAN DE SCHOLEN WERKTE HET IN ZIJN VOORDEEL DAT HIJ AL BEKENDHEID HAD BINNEN DE MEESTE SCHOLEN. TOCH WAREN ER OOK SCHOLEN DIE NIET METEEN ENTHOUSIAST WAREN. DOOR HET NOG EEN KEER TE PROBEREN WAS HET MOGELIJK OM OOK DEZE SCHOLEN VOOR ZICH TE WINNEN.

OVER DE BASISSCHOLENCOMPETITIE
ZAALVOETBAL IN ZEEBURG, AMSTERDAM

of trainer. Ook kunnen zij een rol spelen bij de begeleiding van de kinderen van en naar de sporthal. De coaches hebben contacten met de zaalvoetbalvereniging, ouders, deelnemers en combinatiefunctionaris/buurtsportcoach. Laatstgenoemde stuurt de coaches aan, eventueel in samenwerking met een docent van de KNVB.

2.6 KNVB

De KNVB is – samen met de vereniging – initiatiefnemer en aanjager van de competitie. De KNVB ondersteunt de vereniging bij de opzet en uitvoering, in de vorm van mankracht en kennis. Desgewenst is de KNVB ook partner in gesprekken met de gemeente, het onderwijs en andere partijen. Het doel is dat de vereniging leert om zelfstandig de competitie te organiseren.

Voor de KNVB gelden verder de volgende taken: maken van het wedstrijdprogramma, verwerken en publiceren van de uitslagen op voetbal.nl en leveren van scheidsrechters. Daarnaast leidt de KNVB coaches op door middel van de opleiding tot jeugdzaalvoetballeider. Hierbij werkt de voetbalbond samen met de gemeente, combinatiefunctionaris/buurtsportcoach en vereniging. De KNVB kan tevens een rol spelen in het informeren van het publiek via de website (voetbal.nl en KNVB.nl) en het organiseren van een voorlichtingsbijeenkomst voor geïnteresseerde scholen. Ook kan de combinatiefunctionaris desgewenst worden ondersteund bij de werving van leerlingen.

De KNVB zet zich in om de scholencompetitie steeds verder te ontwikkelen. Zo wil de KNVB eraan bijdragen dat de competitie een duurzame interventie wordt/is binnen de wijk.

2.7 OVERIGE PARTNERS (SPONSORS)

Bedenk wie je nog meer kunt betrekken bij de organisatie van de scholencompetitie. Bijvoorbeeld het MKB binnen de wijk; van de lokale supermarkt tot de sportzaak op de hoek. Deze partners kunnen hun bekendheid in de wijk vergroten door als (shirt)sponsor of als naamgever van de scholencompetitie te fungeren. Dit in ruil voor financiële of materiële

ondersteuning, zoals het beschikbaar stellen van de tenues voor deelnemers en coaches.

Ook hierbij geldt weer: wie je erbij betreft, hangt af van de doelstellingen die de vereniging heeft met de competitie. Is een (sub)doel het bijdragen aan een gezondere leefstijl van de jongeren in de wijk? Dan kan een samenwerking met de lokale supermarkt interessant zijn; deze kan gezonde snacks beschikbaar stellen voor na de training of wedstrijd. Voor bedrijven die nadrukkelijk bezig zijn met maatschappelijk verantwoord ondernemen kan dit een interessante invulling zijn.

Een plaatselijk reïntegratiebedrijf kan worden betrokken bij het leveren van scheidsrechters en coaches.

2.8 SCHOOLSPOORTVERENIGING

In Rotterdam zijn schoolsportverenigingen actief, een initiatief vanuit Rotterdam Sportsupport. Het idee hiervan is dat de vereniging naar de jongeren in de wijk komt, in plaats van dat de jeugd naar de vereniging moet gaan. Op die manier kunnen kinderen en jongeren sporten in de eigen wijk of in de buurt van school. Bij de schoolsportvereniging kunnen meerdere scholen in de wijk zich aansluiten. Voor het verzorgen van de diverse sporttrainingen in de wijk doet Rotterdam Sportsupport een beroep op sterke sportverenigingen, die dus eigenlijk een satellietlocatie in de wijk krijgen. Hierdoor kunnen meer mensen lid worden en makkelijker sporten. Hierdoor zijn al meer dan 1700 kinderen lid geworden van een sportclub.

De schoolsportverenigingen zijn gestart voor het basisonderwijs. Inmiddels is dit initiatief ook uitgebreid naar het voortgezet onderwijs.

VOORBEREIDING

IN HET VORIGE HOOFDSTUK VIND JE MEER INFORMATIE OVER WIE WELKE TAKEN OP ZICH KAN NEMEN. IN DIT HOOFDSTUK GAAN WE IN OP EEN AANTAL BELANGRIJKE AANDACHTSPUNTEN IN DE VOORBEREIDENDE FASE.

3.1 STUURGROEP

Voor een goede organisatie van de competitie is het van belang om tijdig een stuurgroep op te richten. Deze bestaat uit vertegenwoordigers van de betrokken partijen, te weten gemeente, combinatiefunctionaris/buurtsportcoach, scholen, vereniging en eventueel de KNVB. Deze stuurgroep is verantwoordelijk voor het opzetten en monitoren van de competitie.

De stuurgroep maakt aan de voorkant duidelijke afspraken over de doelstellingen, taken en verantwoordelijkheden. Bijvoorbeeld op het gebied van communicatie, materialen en vervoer van de deelnemers van en naar de sporthal.

De stuurgroep zoekt tevens uit op welke subsidies de competitie aanspraak kan maken. Bijvoorbeeld de Sportimpuls (zie paragraaf 6.1), het Jeugd sportfonds (zie pagina 22) of gemeentelijke potjes bedoeld voor sportstimulering en kaderopleidingen. Maak hier vooraf afspraken over. De stuurgroep zorgt ook voor de invulling en – indien nodig – aanpassing van het plan van aanpak en de protocollen voor deelnemers, coaches en scheidsrechters (zie USB-stick voor voorbeeldbestanden). Ook is de stuurgroep verantwoordelijk voor het benaderen en betrekken van eventuele partners. Denk hierbij aan het lokale MKB, zoals de sportzaak, supermarkt of groentezaak in de wijk.

De stuurgroep komt minimaal twee keer per schooljaar bijeen, om plannen te maken en te evalueren met alle betrokken partijen. Ook tijdens de competitie zijn er (informele) evaluaties om tussentijds nog zaken te kunnen bijsturen.

3.2 DOELSTELLINGEN

Het klinkt logisch, maar toch willen we het benadrukken: denk vooraf goed na over de doelstellingen van de scholencompetitie. Formuleer een duidelijke visie over wat jouw vereniging met de competitie hoopt te bereiken. Bespreek dit met de andere betrokken partijen, zodat ieders doelen

en belangen inzichtelijk zijn. Formuleer vervolgens een gezamenlijke visie en doelstellingen. Dit vormt een goed uitgangspunt voor het verdere proces.

Doordat kinderen tijdens de competitie regelmatig bij elkaar komen, is het mogelijk om diverse doelstellingen/thema's aan de competitie te koppelen. Denk bijvoorbeeld aan het stimuleren van bewegen en gezond eten, een thema dat past binnen de Gezonde School en het gemeentelijk beleid om overgewicht tegen te gaan. Hiervoor kan de vereniging ook rolmodellen inzetten. Bijvoorbeeld een speler/speelster van het eerste team, die in de klas komt vertellen over het belang van goede voeding en bewegen. Ook partners als de plaatselijke supermarkt (fruit beschikbaar stellen voor na de wedstrijd) kunnen hierbij een rol spelen.

Andere (sub)doelstellingen kunnen zijn:

- Leerlingen normen en waarden, respect en fairplay bijbrengen. Niet alleen werken aan fysieke competenties, maar ook aan sociale en mentale competenties. De leerlingen worden hierdoor meer betrokken bij de scholencompetitie.
- Door samenwerking en gebruikmaking van een groot aantal partijen in de wijk, is er een breed draagvlak in de wijk. Bovendien kun je profiteren van elkaars kennis en kunde op diverse gebieden. Van voetbaltechnische zaken tot het omgaan met probleemjongeren.
- De vereniging vernieuwt haar aanbod, zodat de club meegaat met de tijd en voort kan blijven bestaan.
- Het is voor leerlingen erg leuk om te sporten en te ontdekken dat ze ergens goed in zijn.

3.3 PLAN VAN AANPAK

Zijn de doelstellingen duidelijk, evenals de rol- en taakverdeling? Dan is het zaak om een plan van aanpak op te stellen. Leg hierin alle stappen vast die moeten worden genomen. Geef per stap aan wie erbij betrokken is/zijn en wie (eind)verantwoordelijk is. Maak tevens een tijdsplanning en zorg dat deze tijdens het proces bewaakt wordt. Zie de USB-stick voor een voorbeeld van een plan van aanpak.

ONDERWERP VAN GESPREK

80% VAN DE KINDEREN WEEET DAT DE COMPETITIE PLAATSVINDT, WAARMEE GEZEGD KAN WORDEN DAT DE COMPETITIE GROTE BEKENDHEID GENIET. EENZELFDE PERCENTAGE ZEGT VOLGEND JAAR WEER MEE TE WILLEN DOEN EN ZELFS EEN IETS GROTERE GROEP (82%) ZEGT DAT DE COMPETITIE ONDERWERP VAN GESPREK IS IN DE KLAS.

ONDERZOEK NAAR BASISCHOLENCOMPETITIE ZAALVOTBAL IN ZEEBURG DOOR VRIJE UNIVERSITEIT EN WINDESHEIM (2011)

**“ALS DE KINDEREN BEZIG ZIJN MET EEN WEDSTRIJD,
DAN KRIJG IK TOCH EEN BEETJE KIPPENVEL ALS ZE BIJNA
SCOREN. ZO VAN: KOM OP JONGENS, KOM OP!”**

- COACH BIJ SCHOLENCOMPETITIE IN ZEEBURG -

3.4 DRAAGVLAK

De scholencompetitie kan alleen een succes worden als alle partijen er honderd procent achter staan. Kortom, er moet draagvlak zijn. Alle betrokkenen moeten het leuk vinden én bereid zijn de handen uit de mouwen te steken. Hoe meer mensen meehelpen, hoe kleiner ieders takenpakket. Dat is uiteraard wenselijker dan weinig mensen, veel taken. Probeer dus zoveel mogelijk mensen deelgenoot te maken binnen de vereniging, de school en de wijk. Ook de betrokkenheid van ouders is van belang (zie paragraaf 3.9). Inventariseer van tevoren welke vrijwilligers binnen de vereniging tijd en zin hebben om te helpen. Wellicht zijn sommigen bereid om meer tijd te steken in de voorbereiding, terwijl anderen het leuk vinden om op de wedstrijddagen in de sporthal aanwezig te zijn. Bijvoorbeeld als coach of zaalcoördinator. Richt een werkgroep op binnen de vereniging en benoem een verantwoordelijk aanspreekpunt. Ook binnen de school is het essentieel dat iemand zich taakverantwoordelijke voelt. Denk bijvoorbeeld aan de vakleerkracht Lichamelijke Opvoeding.

3.5 COMMUNICATIE

Goede communicatie is een belangrijke succesfactor. De communicatie tussen alle partijen binnen de organisatie moet optimaal zijn. Daarnaast moet er richting deelnemers en hun ouders sprake zijn van goede informatievoorziening. Zorg dat zij tijdig op de hoogte zijn van de opzet van de competitie, data, speeltijden, indelingen, locatie etc. Bepaal binnen de stuurgroep vooraf hoe de communicatieprocessen verlopen, welke middelen worden ingezet en wie waarvoor verantwoordelijk is.

De school en combinatiefunctiefunctionaris/buurtsportcoach spelen een grote rol in het contact met de kinderen en hun ouders. Gebruik hiervoor onder meer bestaande websites als voetbal.nl en de sites van gemeente, sportservice, scholen en vereniging.

Ook is het mogelijk een speciale website voor de scholencompetitie op te richten, nieuwsbrieven te maken of social

media in te zetten. Denk bijvoorbeeld aan een Facebook-pagina of Twitter-account over de competitie, met uitslagen, foto's en nieuwtjes. Of zet op YouTube filmpjes waarin de deelnemende kinderen hun beste moves showen. Hier kun je een wedstrijd (Show it!) aan koppelen: wie maakt het leukste filmpje? Dit soort initiatieven verbetert niet alleen de informatievoorziening, maar ook het gevoel van betrokkenheid bij de deelnemers. Laat de kinderen zelf meedenken! Benut tevens de expertise van betrokkenen. Benader bijvoorbeeld een vader met een eigen reclamebureau, die wellicht kosteloos posters wil ontwerpen. Of betrek een moeder die goed is in fotograferen of het schrijven van persberichten of wedstrijdverslagen.

Zorg verder voor goede informatievoorziening richting lokale en regionale media (zie de tips op de USB-stick). Op de USB-stick staat tevens een voorbeeld van een programmaboekje, dat eenvoudig is aan te passen. Communicatie is overigens niet alleen rond de start en het eind van de competitie van belang. Zorg dat de competitie continu onder de aandacht is en blijft leven. Kortom, show it!

3.6 WOW-FACTOREN

Waarom wil een jongen of meisje meedoen aan de scholencompetitie? Welke zaken zijn voor de doelgroep belangrijk? Het is goed om van tevoren over deze vraag na te denken. Probeer de specifieke pluspunten van de competitie te noteren. Laat ook de kinderen zelf hierover meedenken. Als volwassene kun je wel wow-factoren formuleren, maar wellicht heeft de doelgroep zelf hier heel andere ideeën over. Hieronder vind je een aantal belangrijk zaken om rekening mee te houden bij de organisatie. Deze kunnen bijdragen aan het wow-effect en het gevoel dat de kinderen deze competitie niet mogen en willen missen!

- Tijdstip waarop de competitie plaatsvindt.
- De hal of de uitstraling van materialen die je aanbiedt.
- Bekende en gediplomeerde trainers en begeleiders in de wijk.
- Beter leren voetballen.
- Bekende voetballer uit de wijk aanwezig.

WAT KAN HET JEUGDSPOORTFONDS BETEKENEN?

ALLE KINDEREN MOETEN KUNNEN SPORTEN. DAT IS HET MOTTO VAN HET JEUGDSPOORTFONDS. DIT FONDS MAAKT HET VOOR KINDEREN MOGELIJK OM TE SPORTEN, OOK ALS DE OUDERS HIER DE FINANCIËLE MIDDELEN NIET VOOR HEBBEN. HET JEUGDSPOORTFONDS BETAALT DE CONTRIBUTIE EN BENODIGDE SPORTATTRIBUTEN TOT EEN MAXIMUM BEDRAG VAN € 250,- PER KIND PER JAAR. OUDERS, KINDEREN EN SPORTVERENIGINGEN KUNNEN ZELF GEEN AANVRAAG INDIENEN. DIT KAN LOPEN VIA DE SCHOOL, GEMEENTE OF COMBINATIEFUNCTIONARIS/BUURTSPOORTCOACH. KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP WWW.JEUGDSPOORTFONDS.NL.

- Mooi tenue voor de deelnemers, professionele uitstraling.
- Mogelijkheid om geselecteerd te worden voor KNVB-talententeams.
- Bezoeken van een wedstrijd van het eerste team.
- Een certificaat na afloop.
- Een activiteit na schooltijd (naschoolse opvang).
- Een DVD met actiebeelden van de competitie.

3.7 WEGNEMEN DREMPELS

Wil je met de competitie zoveel mogelijk kinderen bereiken? Zorg dan dat de drempels om mee te doen zo laag mogelijk zijn.

FYSIEKE DREMPELS

Een belangrijke succesfactor is een goede locatie. Kies daarom voor een sporthal in de wijk waar de kinderen leven en naar school gaan. Zorg tevens voor begeleiding – en eventueel vervoer – van en naar de sporthal. De veiligheid van de kinderen staat voorop! Maak binnen de stuurgroep duidelijke afspraken en probeer de ouders hierbij te betrekken.

FINANCIËLE DREMPELS

Kinderen die deelnemen aan de scholencompetitie worden – tegen een speciaal tarief – lid bij de vereniging. Voor veel gezinnen in lage inkomensgroepen kan de contributie een belemmering vormen. Maak daarom gebruik van de mogelijkheden die er binnen de gemeente zijn voor financiële ondersteuning. Denk aan het Jeugdsportfonds (zie kader) of andere gemeentelijke subsidieregelingen voor sportstimulering. Zorg dat deze fondsen aan de voorkant geregeld zijn (taak voor stuurgroep).

MOGELIJKE DREMPELS VOOR MEISJES

Voetbal is een enorm populaire sport onder meisjes. Toch blijft de deelname van meisjes aan deze scholencompetitie relatief achter. Wellicht omdat ouders hun dochter toch iets minder snel laten deelnemen. Zorg daarom voor goede

voorlichting richting de ouders. Zorg verder voor begeleiding van en naar de sporthal. Wat tevens kan helpen is het werven van meer vrouwelijke coaches en begeleiders, zodat meisjes zich mogelijk meer vertrouwd voelen. Voor bepaalde religieuze groepen kan dit een zwaarwegend argument zijn. Om de deelname van met name Islamitische meisjes te vergroten kun je ervoor kiezen om aparte speeldagen voor jongens en meisjes in te stellen. Houd ook rekening met de speeltijd, zodat de meisjes in de winter voor het donker thuis zijn.

3.8 SPORTIVITEIT & RESPECT

De KNVB hecht veel waarde aan Sportiviteit & Respect. Hoe gaan we met elkaar om, op en rond het voetbalveld? Dit is ook een belangrijk aspect binnen de scholencompetitie. Hierbij spelen de coaches een grote rol. Zij geven het goede voorbeeld en stimuleren positief en respectvol gedrag. Bijvoorbeeld de tegenstander en de scheidsrechter een handje geven voor en na de wedstrijd.

Om het belang van Sportiviteit & Respect te benadrukken kun je als vereniging op wedstrijddagen een protocol of poster ophangen in de zaal. Hierin staat een aantal regels, waaraan iedereen die in de zaal aanwezig is zich moet houden. Een voorbeeld van een postertje met positief geformuleerde regels (De Gouden Vijf) vind je op de USB-stick. Laat daarnaast elk team zijn eigen gedragscode maken. Als de spelers – samen met de coach – zelf hun eigen gedragsregels opstellen, zullen zij deze eerder nakomen en elkaar corrigeren.

Maak vooraf ook afspraken wat de procedure is bij ernstig onsportief gedrag. Wat is daarbij de rol van de coach, de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach en/of de vereniging?

3.9 OUDERBETROKKENHEID

Het is niet alleen zaak om kinderen te enthousiasmeren voor de scholencompetitie. Ook enthousiaste en betrokken ouders, die hun kinderen stimuleren en ondersteunen, zijn van onschatbare waarde.

“DE KOSTEN VOOR DE CONTRIBUTIE KUNNEN EEN PROBLEEM ZIJN. ER ZIJN HEEL VEEL OUDERS VAN DEELNEMENDE KINDEREN DIE HET NIET KUNNEN BETALEN, MAAR DAARVOOR HEBBEN WE EEN AFSPRAAK GEMAAKT MET HET JEUGDSPOORTFONDS. DUS OP DIE MANIER IS HET EIGENLIJK OOK HEEL SIMPEL OPGELOST.”

- MEDEWERKER STADSDEEL OOST, AMSTERDAM -

UITVOERING

“DE BESTE RECLAME WAS TOEN DE COMPETITIE EENMAAL GING LOPEN. DE DEELNEMENDE KINDEREN KWAMEN OP MAANDAGOGHTEND IN DE KLAS EN ZEIDEN: MORGEN MOETEN WE WEER VOETBALLLEN. DAT GAF EEN SNEEUWBALEFFECT VAN KINDEREN DIE ENTHOUSIAST WERDEN. DE TEAMS WERDEN STEEDS GROTER, DOORDAT STEEDS MEER KINDEREN WILDEN MEEDOEN. DAT IS HET VOORDEEL VAN ZO’N SCHOLENCOMPETITIE.”

- MEDEWERKER KNVB -

ZIT DE VOORBEREIDENDE FASE EROP? DAN IS HET NU TIJD VOOR WAAR IEDEREEN NAAR UIT HEEFT GEKEKEN: DE COMPETITIE. OFTEWEL, *LET THE GAMES BEGIN!* OOK VOOR DEZE FASE LICHTEN WE ER AANTAL BELANGRIJKE PUNTEN UIT.

4.1 OPLEIDING COACHES/JEUGDZAALVOETBALLEIDERS

Een onderdeel van de uitvoerende fase is het daadwerkelijk opleiden van coaches. Jongeren, ouders en/of andere belangstellenden uit de wijk volgen hiervoor een KNVB-opleiding tot jeugdzaalvoetballeider. Dat geldt uiteraard ook voor geïnteresseerde leerkrachten! Tijdens deze opleiding, die bestaat uit vier modules, is niet alleen aandacht voor voetbaltechnische zaken en de spelregels. De deelnemers leren ook hoe zij kunnen omgaan met het gedrag van leerlingen, niveauverschillen binnen de groep, culturele verschillen etc. Als de modules succesvol zijn doorlopen, ontvangen de deelnemers een certificaat en kunnen zij als coach aan de slag. Daarbij worden zij begeleid door de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach en de zaalvoetbalvereniging.

4.2 LOCATIE

Zoals eerder gemeld is de keuze van de locatie cruciaal. De wedstrijden moeten plaatsvinden in de wijk waar de kinderen leven en naar school gaan. Ook moet de begeleiding op de wedstrijddagen en eventuele trainingsmomenten goed geregeld zijn. Sporthallen zijn vaak drukbezet. Voorwaarde voor de competitie is dat er voldoende uren zaalruimte beschikbaar zijn. Zo kunnen de kinderen minstens één keer in de twee weken voetballen – maar liefst iedere week.

Op wedstrijddagen moet in de sporthal een zaalcoördinator aanwezig zijn. Deze moet tevens bereikbaar zijn voor de scholen en (de ouders van) de deelnemende kinderen. Hiervoor zijn contactgegevens bekend bij alle betrokkenen.

4.3 TRAININGEN

De ervaring leert dat veel deelnemers ook graag training(en) krijgen. Wellicht kan een extra sponsor dit mogelijk maken. Voor een training moet immers meer zaalruimte gehuurd worden. De training kan worden verzorgd door een trainer van de vereniging of de combinatiefunctionaris dan wel

buurtsportcoach. Trainen is een leuke manier om de deelnemers alvast voor te bereiden op de competitie en om hen enthousiast te maken voor de eerste wedstrijden. Breng vooraf wel het animo bij de deelnemers in kaart; willen zij hier tijd in investeren? En zijn zij gemotiveerd om beter te worden?

In sommige gemeenten worden er voor talentvolle spelers extra talenttrainingen georganiseerd, ongeacht voor welke school zij uitkomen. Dit biedt voor de vereniging een extra mogelijkheid om kinderen enthousiast(er) te maken voor zaalvoetbal.

4.4 MATERIALEN

De randvoorwaarden moeten uiteraard in orde zijn. Dus zorg dat er op wedstrijddagen voldoende materialen aanwezig zijn, zoals tenues/hesjes, goed opgepompte plofballen en scheidsrechtersfluiten. In het voortraject zijn duidelijke afspraken gemaakt wie hiervoor verantwoordelijk is.

Uiteraard moet in de hal ook een EHBO-koffer aanwezig zijn. Weet als zaalcoördinator ook waar deze staat! Voorkomen is nog altijd beter dan genezen, dus besteed aandacht aan blessurepreventie. Zorg dat de deelnemers goed schoeisel aan hebben en een warming-up doen. De medewerkers van de vereniging kunnen de coaches hierbij ondersteunen.

4.5 PROGRAMMA COMPETITIE

De competitie is verdeeld over twee perioden. Een wedstrijd-cyclus vanaf de herfstvakantie tot en met februari, gevolgd door een cyclus van maart tot en met april. Normaal gesproken spelen kinderen van dezelfde school in één team, tegen andere schoolteams. Bij te weinig aanmeldingen bij een school is het ook mogelijk een samengesteld team te maken. Een team bestaat uit minimaal acht spelers, zodat bij ziekte of andere omstandigheden altijd kan worden gespeeld. Er is een jongens- en een meisjescompetitie. Bij veel aanmeldingen kunnen er aparte competities voor groep 7 en voor groep 8 worden ingedeeld.

De KNVB maakt een wedstrijdschema, in overleg met de

“AF EN TOE EVEN JE NEUS LATEN ZIEN, OM TE KIJKEN OF ALLES GOED GAAT, DAT IS BELANGRIJK. DUS NIET ALLEEN ALS HET FOUT GAAT MOET JE AANWEZIG ZIJN. ALS HET GOED GAAT, MOET JE OOK AANWEZIG ZIJN.”

- MEDEWERKER STADSDEEL OOST, AMSTERDAM -

combinatiefunctionaris/buurtsportcoach. Bij veel aanmeldingen en niveauverschil kan worden gekozen voor een ‘topsport poule’ en een ‘recreatieve poule’. Maak na de eerste wedstrijdscyclus – indien nodig – een herindeling van de poules, op basis van de speelsterkte van de teams. Dit voorkomt grote uitslagen en zorgt voor meer spelplezier.

4.6 KICK-OFF EN FINALE

Zorg voor een feestelijke start en afsluiting van de competitie. Dit is allereerst leuk voor de deelnemers; het vergroot de beleving. Uiteraard geeft het ook de andere betrokkenen een extra boost. Door de ouders voor zowel de kick-off als de slotdag uit te nodigen, kun je hun betrokkenheid vergroten (zie paragraaf 3.9). Laat het team of de school zelf ook een rol spelen bij de opening en afsluiting, bijvoorbeeld door spandoeken te maken. Vraag hun ook wat zij verwachten van de competitie.

Een spectaculaire kick-off en finale vormen tevens een mooie gelegenheid om extra aandacht te genereren. Organiseren jullie een mooie competitie? Show it! Hiervoor kun je een enthousiast, nieuwswaardig persbericht sturen naar de lokale en regionale media. Op de USB-stick staan handige richtlijnen. Leuke foto erbij en grote kans dat het bericht gepubliceerd wordt in de lokale krant. Helemaal als de wethouder aanwezig is om de aftrap te verrichten. Of als een bekende zaalvoetballer op de slotdag na een spannende finale de prijzen uitreikt. Dit kan een international zijn of een van de sterspelers van jouw vereniging.

De kick-off en finale zijn de hoogtepunten van de competitie, die extra in het oog springen. Zorg echter continu voor voldoende aandacht. Denk goed na over de vraag: hoe kunnen we de competitie gedurende de gehele periode zo goed mogelijk uitdragen?

4.7 WISSELWERKING SCHOOL/VERENIGING

De deelnemende kinderen kun je ook op andere manieren betrekken bij de competitie. Hierbij valt voor scholen een interessante koppeling te maken met het lesprogramma. Het schrijven van een wedstrijdverslag kan een leuke opdracht zijn. Of

bij biologie kan een les over de werking van het menselijk lichaam een stuk levendiger worden door een zaalvoetballer als praktijkvoorbeeld te nemen.

De school kan tevens profiteren van de kennis die binnen de vereniging aanwezig is. Zo kunnen de trainers leerkrachten ondersteunen. Andersom kan de vereniging gebruikmaken van kennis en kunde binnen de school. Bijvoorbeeld op het gebied van omgaan met autistische kinderen. Voor beide partijen – zowel school als vereniging – kan samenwerking in het kader van de scholencompetitie een meerwaarde zijn.

CONTINUERING

IS DE LAATSTE BAL OP DE SLOTDAG VAN DE COMPETITIE GETRAPT? DAN ZIT HET ER VOOR DE ORGANISATIE NOG NIET OP. DE FASE VAN EVALUEREN EN CONTINUËREN IS ESSENTIEEL ALS JE DE SCHOLENCOMPETITIE BLIJVEND OP DE KAART WILT ZETTEN.

5.1 EVALUATIE

In de voorbereidingsfase zijn we ingegaan op het formuleren van doelstellingen (zie paragraaf 3.2). In de evaluatiefase is het interessant om deze doelstellingen er weer bij te pakken. In hoeverre is hieraan voldaan? Hoe is de organisatie en de samenwerking tussen de verschillende partijen verlopen? Wat ging er goed en wat kan er beter? Dit zijn vragen die tijdens een gezamenlijke eindevaluatie met vertegenwoordigers van alle betrokken partijen aan bod komen.

Uiteraard is het wenselijk om deze zaken ook tussentijds te evalueren. Bijvoorbeeld door na een competitiedag een nabespreking te houden met de combinatiefunctionaris/ buurtsportcoach, iemand van de vereniging en de coaches. Zo is het mogelijk om – waar nodig – bij te sturen. Vraag vooral ook de deelnemers tussentijds naar hun mening. Dit kan door hen na afloop van beide wedstrijdcycli een vragenlijst te laten invullen. Hiervoor zou je een stagiair kunnen inzetten, bijvoorbeeld van de HBO-richting Sport, Management en Ondernemen.

Daarnaast is het goed om ook binnen de vereniging zowel tussentijds als aan het eind te evalueren. Verwerk de belangrijkste bevindingen en problemen – inclusief de oplossingen – in het plan van aanpak. Zo worden de opgedane ervaringen en inzichten gebruikt om de competitie verder te verbeteren en de organisatie te stroomlijnen.

5.2 TIJDIGE PLANNING

Scholen maken geruime tijd van tevoren het plan voor het komende schooljaar. Zorg daarom dat zij tijdig op de hoogte zijn van de plannen voor de volgende editie van de competitie. Overleg al in januari/februari met de scholen over een mogelijke planning, zodat zij de competitie kunnen opnemen in hun schoolplan. Zo kan zowel de organisatie als de werving nog beter verlopen.

“ZO’N COMPETITIE MOET IN MIJN OGEN NIET EEN EENDAGSVLIEG ZIJN. ALS JE EEN GEDACHTEGOED HEBT, OOK VANUIT DE KNVB, DAN MOET JE ZEGGEN: LAAT HET GEWOON DOORGAAN. HET MOET NIET EEN PROJECT OF EEN PILOT WORDEN: HET IS GESLAAGD HOOR, WE STOPPEN ERMEE. NEE, ZORG DAT JE ER IETS STRUCTUREELS VAN MAAKT.”

- ZAALVOETBALVERENIGING FC GOLDENSTARS -

5.3 DOORSTROMING BINNEN HET ONDERWIJS

Het streven is uiteraard dat deelname aan de scholencompetitie leidt tot structurele en blijvende sportdeelname. Of en hoe dit gebeurt, is afhankelijk van de doorstromingsmogelijkheden. Het is dan ook van belang om hier goed over na te denken.

Als de deelnemers na groep 8 de basisschool achter zich laten, komen zij niet meer in aanraking met deze naschoolse activiteit. De vraag is: wordt er ook een zaalvoetbalcompetitie aangeboden voor omliggende middelbare scholen? En zo nee, is het mogelijk en wenselijk deze te organiseren? Een goede vraag om binnen de vereniging eens over te discussiëren! Bespreek dit ook met de gemeente. Wellicht past een scholencompetitie in het gemeentelijk beleid om leerlingen in het voortgezet onderwijs in beweging te brengen en te houden.

De KNVB helpt je ook graag op weg bij het organiseren van een zaalvoetbalcompetitie voor het voortgezet onderwijs. Vraag hiervoor het handboek aan of neem contact op voor meer informatie. Zie paragraaf 6.2 voor contactgegevens.

5.4 DOORSTROMING BINNEN DE VERENIGING

Als een kind zich aanmeldt voor de scholencompetitie, wordt hij automatisch lid van de vereniging. In de ideale situatie leidt dit tot een blijvend lidmaatschap. Ook kan het kind kiezen voor een andere lidmaatschapsvorm. Hierdoor kan hij meedoen aan extra activiteiten, zoals de reguliere KNVB-competitie en toernooien. De vereniging kan spelers actief vragen om bij de club te komen trainen. Dit zullen vooral talentvolle en/of enthousiaste spelers zijn. Spelers die wellicht iets verder willen reizen om competitie te spelen. Op deze wijze kan de vereniging (extra) teams creëren voor de reguliere KNVB-competitie.

Dit gaat echter niet vanzelf; daar moet je als vereniging in investeren. Bijvoorbeeld door tijdens de competitie regelmatig in contact te treden met zowel kinderen als ouders. Doe dit niet alleen in de vorm van een informatieve bijeenkomst, maar vooral door veel informeel contact te hebben.

“TOEN IK OP SCHOOL ZAT, SPEELDEN WIJ VEEL ZAAVOETBAL TIJDENS GYM. DAT WAS MIJN EERSTE KENNISMAKING MET ZAAVOETBAL. SPORTEN OP SCHOOL IS GEZOND, MAAR HET IS VOORAL OOK ERG LEUK OM MET JONGENS OF MEIDEN UIT JE KLAS BUITEN SCHOOLTIJD IETS LEUKS TE DOEN. HET NIVEAU IN SOMMIGE SCHOLENCOMPETITIES IS ENORM HOOG. HET VALT MIJ OOK OP DAT ER HEEL SPORTIEF EN MET RESPECT WORDT GESPEELD. IK ZIE HET ZELFS GEBEUREN DAT KINDEREN ZO VEEL LOL HEBBEN IN ZAAVOETBAL, DAT ZE ZICH MET HUN HELE SCHOOLTEAM AANSLUITEN BIJ EEN VERENIGING EN MEE GAAN DOEN IN DE REGULIERE KNVB-ZAAVOETBAL-COMPETITIE. ZAAVOETBAL OP SCHOOL IS DUS OOK EEN HELE LEUKE KENNISMAKING MET DE SPORT.”

- AMIR MAKHOUKHI, AANVOERDER -

Zorg dat de medewerkers van de vereniging herkenbaar en toegankelijk zijn. Sta open voor vragen en knoop zelf ook regelmatig een gesprek aan met kinderen en ouders, zonder daarbij ‘pusherig’ te zijn. Geef desgewenst meer informatie over de vereniging en de verschillende vormen van lidmaatschap. Maar vooral: geef hun het gevoel dat zij welkom zijn op de vereniging. Laat zien dat dit een veilige omgeving is om op een leuke manier te sporten.

Maak het voor geïnteresseerde kinderen en hun ouders zo eenvoudig en aantrekkelijk mogelijk om zich in te schrijven voor extra activiteiten. En laat zowel de kinderen als hun ouders niet aan hun lot over. Probeer hen op een actieve manier te betrekken bij het verenigingsleven. Hoe meer zij zich thuis voelen, hoe groter de kans dat het lidmaatschap niet na één jaar alweer wordt opgezegd. Op naar een leven lang sporten!

OVERIGE INFORMATIE

DE OVERHEID HECHT VEEL BELANG AAN EEN GEZONDE, SPORTIEVE LEEFSTIJL. DAAROM IS HET MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT (VWS) GESTART MET SPORT EN BEWEGEN IN DE BUURT.

6.1 SUBSIDIE VIA SPORTIMPULS

Dit programma, dat van 2012 t/m 2016 loopt, wil eraan bijdragen dat het lokale sport- en beweegaanbod beter aansluit op de vraag. Met andere woorden: er moet meer lokaal maatwerk komen. Zo kunnen mensen zélf beslissen aan welke sport- of beweegactiviteit ze willen deelnemen. Uiteindelijk moet dit leiden tot een hogere en duurzame sportdeelname en tot een gezonde en actieve leefstijl.

OOK VOOR JOUW VERENIGING?

De Scholencompetitie zaalvoetbal Primair Onderwijs sluit goed aan op Sport en Bewegen in de Buurt. Daarom kunnen deelnemende verenigingen een beroep doen op de Sportimpuls-regeling, die onderdeel uitmaakt van het programma. Als vereniging kun je zelf subsidie aanvragen voor het opzetten en organiseren van de scholencompetitie. Het is aan te raden om de aanvraag samen met een KNVB-medewerker voor te bereiden. Zo vergroot je de kans op een succesvolle toekenning van de subsidie.

Wilt je weten wat de Sportimpuls kan betekenen voor jouw vereniging? Kijk dan op de website www.sportindebuurt.nl voor meer informatie. Hier vind je ook de Menukaart Sportimpuls, met een overzicht van sport- en beweegaanbod dat binnen de regeling valt.

6.2 CONTACTGEGEVENS KNVB

Wil je meer informatie over de scholencompetitie? Of wil je weten hoe je als vereniging in aanmerking kunt komen voor subsidie? Neem dan contact op met de medewerker organisatie zaalvoetbal (MOZ) in jouw district. Deze helpt je graag verder op weg!

DISTRICT NOORD

Wessel Jongens
wessel.jongens@knvb.nl
 0513 - 618900

DISTRICT OOST

Maarten Vrugink
maarten.vrugink@knvb.nl
 0570 - 664242

DISTRICT WEST I

Wesley Lagerwey
wesley.lagerwey@knvb.nl
 020 - 4879130

DISTRICT WEST II

Ben Eikendal
ben.eikendal@knvb.nl
 010 - 2862111

DISTRICT ZUID I

Sjoerd Beijen
sjoerd.beijen@knvb.nl
 076 - 5728300

DISTRICT ZUID II

Eric Debets
eric.debets@knvb.nl
 046 - 4819400

DOCUMENTEN OP DE USB-STICK

**OP DE USB-STICK DIE JE
BIJ DIT HANDBOEK HEBT
ONTVANGEN, VIND JE
DIVERSE DOCUMENTEN.
DEZE BEVATTEN MEER
ACHTERGRONDINFORMATIE.
TEVENS KUNNEN DEZE ALS
UITGANGSPUNT DIENEN VOOR
HET MAKEN VAN EIGEN
DOCUMENTEN.**

VOORBEELDDOCUMENTEN

- Format plan van aanpak
- Inschrijven deelnemers
- Menukaart Sportimpuls – werkblad
- Nieuwsbrief
- Programmaboekje competitie
- Protocollen spelers, coaches, scheidsrechters
- Uitgangspunten scholencompetitie
- Wedstrijdreglement

ACHTERGRONDINFORMATIE

- Factsheet Zaalvoetbal in de wijk
- Rapport Zaalvoetbal in de wijk

FOTO'S

???

Show it.